

ՀԱՆԴԷՍ ԱՄՍՕՐԵԱՅ

ԲԱՐՈՅԸԿԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԸԿԱՆ, ԱՐՈՒԵՍՏԳԻՒՏԸԿԱՆ

Կը հրատարակուի առէմ ամսայ սկիզբը:
Բաժանորդութեան գինն է կամիկ վճարելի՝ Տա-
րիկան 8 ֆրանք. — Վեցամսեայ՝ 5 ֆրանք: —
Մէկ թիւ առանձին՝ կը վճարուի 1 ֆրանքի:
Խմբագրութեան կենդանութեանը է Վիեննա, Մյու-
նխարեան Միտրամոթեան Միտր վճարք:

Արեւելք՝ ի Կոստանդնուպոլիսն նա ի Զմիռնիս՝ մոյն
Միտրամոթեան վճարուանէնքն կը դիտու-
նուի ստանց մասթոն ծախոց:
Արեւելքի ուրիշ քաղաքներուն համար՝ յիշեալ վա-
ճարուանէնքն կը սկսի մասթոն ծախոյն հաշուի
ծանոցութեանքն առանձին ստարկութեամբ:

ԲԱՆԴԱԳԱՌԹԻՒՆ

ՈՒՍՈՒՄՆԸԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱՌՈՒՄՆԸԿԱՆ — Այլեւայ վիճակը կամ դա-
սակարգը մտադրուին ընկերութեան:
ՀԱՆՈՒՍԱՅԻՆ — Պրոքսիպոլոս սեպագիրը:
ԲՈՇԿՈՒՄՆԸԿԱՆ — Բաթթէօրի շնատի դարմանը:
ԳՐԱՅԻՆ — Հայերէն ծնագիրը ի քարաւ: —
Պատմութիւն նայ լրագրութեան:
Լեզուաբանական աստիճ:

ԲՈՐՈՅԸԿԱՆ

ՊԱՏՄԱՅԻՆ ՆՈՐԱՎԷՂ — Գաւեսիկեան:

ՍԵՒԵՆՍԵԼԷ

ՆՈՐԱՎՈՒՐ — ՏՆՏՆՍՅԱՅԻՆ — ՄԱՆԲԱՆՈՒՐ

ՔԱՂԱՔԱՌՈՒՄՆԸԿԱՆ

ՈՒՍՈՒՄՆԸԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱՌՈՒՄՆԸԿԱՆ

ՍԵՒԵՆՍԵԼ ՎԻՃԱԿԸ ԿՈՒ ԳԸՆԸԱՐԳԻՔ ՄԸՐԳԻՆԸՆԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

(ԸՐՈՒՄՆԸԿԱՆ)

Ընձնաւորութեան գլխաւոր իրաւանց մէջ
կը բովանդակին այլ երկու իրաւունք, որ են.

Ա. Խրաւորքն ունենալու ազատութեան:
Երբ այնպէս անպայման չլինար բնութեան օրի-
նաց տակ, որ ստիպի միշտ միակ կերպիւ վարել
եւ չկարենայ այլ եղանակաւ գործել. կրնայ իւր
գործողութիւնքն ըստ կամաց կամ ճշմարիտ կար-
գադրել: Արդ այս իւր կամաց ճամբաւ գործել
կարենայն է՝ որ կը կոչի Ազատութիւն. եւ կրնայ
կրկին կողմանէ նկատուիլ, նկատմամբ իւր անձին
եւ նկատմամբ այլոց:

Առաջին կողմանէ կը չափաւորի անձնական
ազատութիւնը՝ իւր ճիշտաց ձայնին իրենց ջուցեալ
կանոնք, որ ի ներուստ կ'ազդէ թէ կրից մը-
ման ճամբաւ կ'անցնական իրարմ պէտք չէ վա-

րել. այլ մարդկային արժանապատուութեան, բա-
նականութեան եւ իրաւանց-կարգաւորութեան
ճամբաւ: — Այս վախճանաւ է, որ այն ազա-
տութեան իրաւունքն այն ժամանակ կրնայ եւ
պէտք է ի գործ դրուիլ, երբ անգոս այնպիսի ճա-
ստն ճատակի կը ճատի, որ կարող է ինչն իրեն
առաջնորդել: Նոյն իրաւունքն ի վիճակի աճա-
տութեան գործածելն աւելի վնաս կը պատճա-
ռէր՝ քան թէ օգուտ, ուր որ ամենայն իրաւանց
եպէս դիտուել վախճանն է մարդոյն բարիքն:

Երկրորդին կողմանէ այնու չափ ու սահման
դրուած է ազատութեան, որ իւրաքանչիւր դե
այնչափ եւեթ ձեռնհասութիւն կ'ունենայ ըստ
կամաց վարուելու, որչափ բարձրագոյն իրաւունք
կամ այլոց իրաւունք չեն վնասիր: — Անոր ճամբ
հարկ է որ չաճ օգուտ ընկերութեան՝ դրական
օրինոք չափաւորի անձնական ազատութիւնն: Եթէ
այնպիսի օրինաւոր չափաւորութիւնք չըլլային,
ընկերութիւնը չէր կրնար ճատատուան մնալ, եւ
առանձնականք իսկ կը զրկուէին այն բարիքներէն
որ ընկերական յարաբերութեանց պատուին են:

Ազատութեան ճիշդ գաղափարը կու տայ
Մոնթեսքիէ՝ ըսելով. «Ազատութիւնն (քաղա-
քական) իւր ուղծոն ընկու վրայ չի կարնաւոր. ի
տէրութեան կամ յընկերութեան՝ ուր օրէնք
կան, ազատութիւնն ոչ այլ ինչ կը բովանդակի՝
բայց եթէ կարենալ ընել (գործել) ինչ որ պէտք
է մարդ կամեալ, եւ ոչ երբեք ստիպուիլ ընել
ինչ որ պէտք չէ կամեալ... Ազատութիւնն է
իրաւունք գործելոց զայն ամենայն զոր կը ներեն
օրէնք. եւ եթէ քաղաքացի մը կարենար ընել
օրինաց արգելածն, այնուհետեւ ազատութիւն
չէր մնար, վնաս զի այլը եւս նոյն կարողութեան
տէր կ'ըլլային». ըստ բանի յիկերոնի թէ «Ա-
մենքս ծառայք ենք օրինաց, որպէս զի կարենանք
ազատ ըլլալ»: